

NAŠ DOM

LIST ZA KMEČKO
MLADINO

»Naš dom« izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto dvanajst (12) dinarjev. — Za Italijo 7 Lir, Avstrijo 2 in pol šilinga, za Ameriko 0.40 Dol. Za druge države vrednost 20 Din. — Naslov: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta 5. — Položnice si kupite na pošti in vpišite št. 13.577.

V LETO 1930.

»Naš dom« bo tudi v bodoče posvečal pažnjo izobrazbi kmetijskih fantov in deklet, bodočih naših mladih gospodarjev in gospodinj. V februarski številki pričnemo z zanimivo povestjo; razen tega bodo v vsaki številki razni poučni članki o vprašanih, ki zanimajo našo kmečko mladino. Še bolj na široko in globoko bo segel »Naš dom« v letu 1930. To bo pa le mogoče, če bodo fantje in dekleta storili tudi svojo dolžnost napram svojemu glasilu. Dolžnost vsakega naročnika je: 1. da plača nemudoma naročnino za leto 1930; 2. da plača zaostalo naročnino; 3. da pridobiva »Našemu domu« novih naročnikov; 4. da uporabi vsako priliko, da zbere par dinarčkov za sklad »Našega doma«; 5. da pridno dopisuje.

Nagrade agitatorjem za »Naš dom«.

Tudi uredništvo in uprava »Našega doma« se hočeta oddolžiti svojim neumornim agitatorjem in razširjevateljem mladinskega tiska. Zatorej velja: 1. Kdor pridobi 3 nove celoletne naročnike, dobi za nagrado Majcenovo zgodovino Maribora in veliko Slomškovo sliko, ki sicer stane 25 Din. 2. Kdor dobi 5 novih celoletnih naročnikov, dobi za nagrado en zvezek Karl May-evih spisov in veliko Slomškovo sliko.

Na delo vsi,

ki hočete, da postane »Naš dom« mogočen glasnik in klicar naše vzorne kmečke mladine.

UREDNIŠTVO.

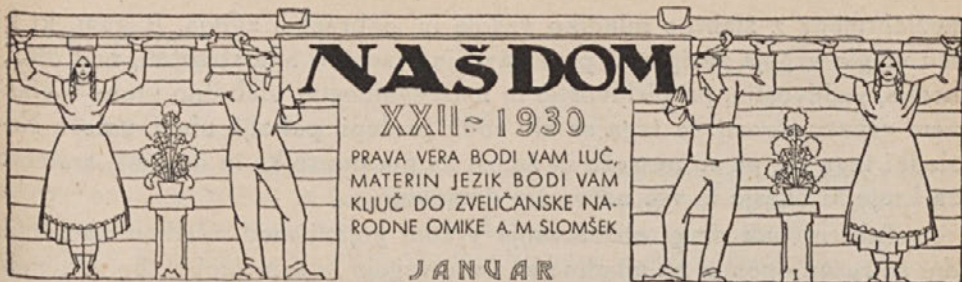
NAROČNIKI! POZOR!

Uredništvo in upravništvo »Našega doma« bo od Novega leta naprej v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vsi dopisi, naročila in naročnina naj se pošilja izključno le na naslov: »Naš dom«, Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Položnice veljajo seveda stare.

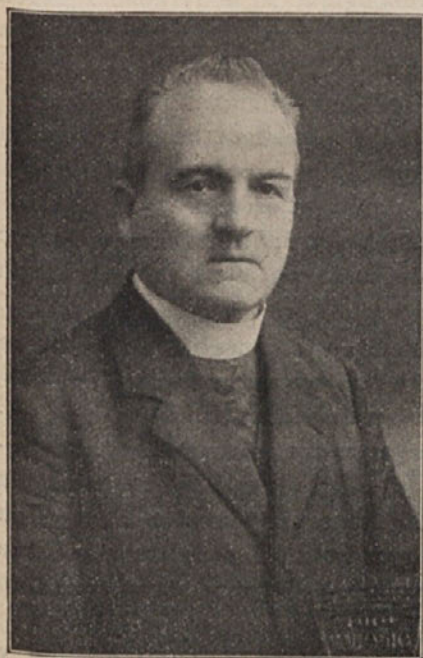
Naš dom stane celo leto Din 12 in polletno Din 7.

UPRAVNIŠTVO NAŠEGA DOMA.

Dr. Josip Hohnjec:

Mladini in za mladino.

Škof Slomšek, veliki vzgojitelj in učitelj slovenskega ljudstva, se je pri svojem kulturnem delu med našim narodom v prvi vrsti in povsod oziral na mladino. Njo je neprestano učil in bodril, svaril in opominjal, vabil in klical na delo za lastno izobrazbo. V svoji prelepi knjižici za mladeniče »Življenja srečen pot«, je med drugim zapisal tudi te besede opomina in bodrila: »Ne zamudi pouka, fantič mlad, uči se vsega dobrega rad, če le priložnost imaš; saj ne veš, kam še danes ali jutri prideš. Ako se mlado drevesce ne požlahtni in se divjaku žlahtna mladika ne vcepi, tudi staro drevo žlahtnega sada rodilo ne bo. Tako mladenič, ki se noče učiti, vse svoje žive dni malovredna lesnika ostane.«

Slomšekova beseda o divjaku, ki se ne požlahtni in vsled tega dobrega sadu roditi ne more, se danes obistinuje bolj, nego v prejšnjih časih. Obistinuje se ne samo v prirodoslovnem, marveč tudi v moralnem smislu. Koliko pojavov divjaštva in sirovosti se dogaja med našo mladino! Iz vseh okrajev naše domovine se o tem umnožujejo žalostna poročila. Mlada kri, razpaljena od alkohola iz vina ali žganja, vzkipi. Mlada narava, ki ni bila

požlahtnjena z žlahtno mladiko vzgoje in izobrazbe, zdivja. Razum, ki bi mu mogla vzgoja zasigurati prvenstvo in vladstvo nad strastmi, nad ošabnostjo, jezljivostjo, prepirljivostjo in maščevalnostjo, slabotno utone v glasnem vrvežu strasti. Iz tega se zlo rodi: pretepi, pokolji, uboji, umori. Nasledki tega zla pa so nesreča in žalost za posameznike in družine, sramota za kraje in okraje in vso našo ožjo domovino.

Taki in tudi drugi obžalovanja vredni pojavi med mladino današnjih dni so resen opomin na mladino za samovzgojo in samoizobrazbo. Obenem pa so jasen in glasen apel na vse, zlasti na tiste, ki se jih v prvi vrsti tiče, da posvečajo večjo skrb vzgoji in prosveti mladine po mestih in trgih in po deželi. Neupravičeno je tarnanje o tem, kako se je mladina poslabšala, ker mladina ni slabša, nego so razmere, ki je v njih zrastle. Ravno tako je neplodno teoretično (naučno) razmišljanje o tem, kako bi se mladinska vzgoja in izobrazba mogla vršiti na posameznikih brez društev in organizacij. Stanje naše mladine apodiktično, brezpogojno in neovrženo zahteva vzgojno in prosvetno delo med mladino. Tako delo, ako naj rodi sad, mora biti organizirano, najsibo v verskih in cerkvenih organizacijah ali v mlad. zvezah ali v organizacijah kakršnekoli oblike in kakršnegakoli imena.

Slomšek je svaril mladino pred lenobo. V navedeni knjigi »Življenja srečen pot« opominja tako-le: »Največja nesreča je za mladeniča lenoba!« Ni pa mladina vedno žrtev lastne lenobe, dostikrat je tudi žrtev tuje nedelavnosti. Med glavnimi grehi na moralnem polju zavzema lenoba zadnje mesto, v področju prosvetno-vzgojne organizacije pa je po mnogih krajih sedla na prvo mesto ter tamkaj široko sedi.

Spričo takih pojavov in dejstev je upravičen in potreben sklep, da se obnovi in pomnoži briga in prizadevanje za šoli odraslo mladino. Pri 80% naše mladine se redno poučevanje s 14. letom konča. Med kmetsko in delavsko mladino mora ljudsko-prosvetna organizacija nadomeščati nadaljevalno in strokovno šolstvo. Njena naloga je, oskrbeti mladini možnost, da se strokovno izobrazi ter tako usposobi za dobro izvrševanje stanovskih dolžnosti in za prospevanje na gospodarskem polju. Z dodelitvijo splošne izobrazbe, ki razširja duševno obzorje preko ozkih mej stanu, mladino usposabljam, da se udeleži kulture in omike!

Ker pa se da življenje, njegov smisel in namen doumeti edinole v svetlobi krščanskega svetovnega nazora, mora vse izobraževalno delo vobče temeljiti na krščanski podlagi. Njegov cilj je, da podeli vsakemu mladeniču in vsaki mladenki životvorno krščansko misel in globoko spoštovanje do moralnega, od Boga danega zakona kot najkrepkejšo oporo na potu življenja. Prosmatrajoč veliko nalogo in dolžnost krščanske mladinske izobrazbe, smemo in moramo poudariti, da spada skrb in delo za mladinsko vzgojo in prosveto med najvažnejše naloge katoliške akcije.

Čudovit doživljaj ameriškega časnikarja.

(Billy F. James, prevod.)

Tedaj sem še sodeloval pri nekem velikem ameriškem časopisu. Glavna dvorana uredništva je bila skoraj prazna. Osojbe, ki dela po dnevi, je že zapustilo uredništvo, nočni uredniki pa še niso prispeli. Samo glavni urednik je bil navzoč, pri njem sta bila njegova tajnika. Na veliki mizi, ki se je raztezala preko cele redakcije, je bilo množstvo rokopisov, časopisov in brzojavk; oba tajnika sta si prizadevala, da napravita v tem kaosu malo reda. Tudi na mestu, kjer so se nahajale brzojavke, je bila kopica najrazličnejših papirjev tako, da človek kar ni mogel presoditi, kaj je važno in kaj je za koš.

Glavni urednik je sedel za omenjeno mizo ter bulil z očmi v knjigo, ki je ležala pred njim in v kateri je bilo točno določeno, koder imajo iti reporterji po mestu in okolici. Jel je s svinčnikom udarjati po mizi. Nenadoma vstane in naroči slugi, ki je čakal poleg njega:

»Pokličī takoj dva avtomobila! Naj čakata pred uredništvom.« Nato nama je dal znak, da se mu približava.

»Bom že naročil drugim reporterjem, da izvršijo nalogo, ki sem Vam jo bil dal; vas čaka druga naloga. Kakor sem doznal, se je izvršil v trustu Caledonia velik vlom. Ravno tedaj, ko se je zaključilo dnevno delo, sta se dva bandita utihotapila v poslovalnico ter prežala na to, kdaj se poslovni prostori zapro. Nato so vlomili v blagajno ter odnesli 50.000 dolarjev. Nato so izginili v močnem avtomobilu v smeri proti južnemu koncu mesta; videli so jih, kako so divjali nekaj kilometrov izven mestnega okoliša.«

Srce mi je tolklo. Čutil sem, da se mi sedaj nudi prilika, da napišem za list senzacionalno poročilo, ki mi bo nemara prineslo zboljšanje položaja in znatno zvišanje plače. Šef naju je gledal, nato pa se je obrnil kakor da naju ne vidi; jaz pa sem se že bal, da ne bi zasukal razgovora na kako drugo stvar in da ne bi pozabil na mene in Millera, ki je stal poleg mene. Tedajci pa je šef nadaljeval:

»Miller, vi pojdete v banko; tam zberite vse potrebne podatke in informacije. Če bo kaj zanimivega, mi takoj telefonirajte! Avtomobil Vas spodaj že čaka.«

Nato pa se je obrnil na mene z vprašanjem:

»Ali ste že kedaj sami pilotirali na letalu?«

»Nekaj malo«, sem pritrčil z glavo.

»Dobro! Kakor sem obveščen, bo policija zasledovala rokovnjače z dvema letalom. To je prvokrat, da bo preganjala bandite z letalom. Verjetno je, da bodo rokovnjače v zračnih višinah dohiteli in da jih bodo s streljanjem iz strojnih pušk prisilili, da pristanejo. V vsakem slučaju bo to za Vas ugodna prilika, da se izkažete. Pripravite se takoj za odhod na letališče. Jaz bom takoj telefoniral, da Vam dajo, čim prispete na letališče, na razpolago pilota in letalo. Če se policijski letali nahajata že v zraku, potem glejte, da jima sledite in da jih dosežete. Če bi jih pa ne mogli najti, ravnajte po svoji uvidevnosti. Senzacije potrebujem; to je vse.«

Po bliskovo sem jo ubral iz sobe, da si glavni urednik ne premisli, kakor je bila to njegova navada. Po šestmesečnem službovanju, ki je za-

htevalo mojo neizogibno prisotnost na banketih, političnih zborovanjih, slavnih dobrodelnih društev ter drugih sličnih prireditvah, je vendarle naneslo, da mi zaupajo senzacionalno stvar.

Hušknil sem v avtomobil, ki me je pričakoval pred uredništvom, in naročil šoferju, da me odpelje na letališče. Peta ura je bila odbila in ljudje so se ravnokar usuli iz uradov; skoraj se nismo mogli preriti skozi glavne ulice. Polagoma so se ulice praznile in zdrvimo s polno paro proti letališču; neprestano sem upiral pogled, kako poskakuje kazalec na časomeru.

Po dvajsetih minutah smo prispeli pred hangare, ki so se v njih nahajala številna letala. Na samem letališču je bilo dvokrilno letalo, pripravljeno za odlet. Nekaj časa so moje oči iskale pilota, ki me je imel odpeljati v zračne višine; niti za trenutek nisem sumil, da je to tisto letalo, ki ga je naročil šef našega uredništva. Nikogar nisem videl. Na drugem koncu letališča, kjer sta bili vedno v pripravljenosti dve policijski letali, sem opazil neko vznemirjenje. Očividno sem bil dospel na letališče prej nego se je policija dvignila v zrak.

Že preje sem čestokrat stikal po letališču in sem poznal več pilotov ter poveljnika letališča. Radi tega sem vstopil v majhno zgradbo, kjer so se navadno zbirali piloti, ki niso imeli službe. Prostor je bil prazen. Ker ni bilo nikogar, sem se odločil, da oblečem kožuh, potreben za potovanje po zraku. Našel sem tukaj tudi rokavice, naočnike in vse, kar je ob taki priliki potrebno. Za par minut sem bil pravi zračni potnik.

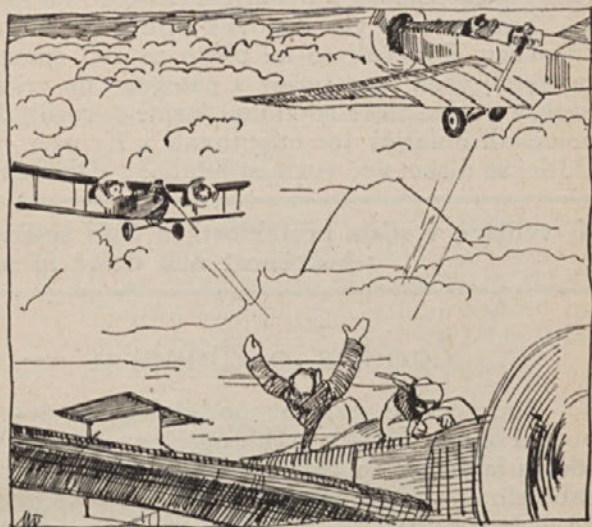
Ko sem bil stopil iz tega prostora, sem opazil v daljavi, kako se eden od obeh policijskih aparatov pripravlja na polet. Na drugi strani pa je začel motor mojega letala brneti; zdrvim proti njemu, da dospem čimpreje. Dva mehanika sta držala krila letala. Opazil sem v letalu pilota, ki je bil ravno na tem, da se dvigne v zrak, in ki mi je s prstom dal znak, naj se požurim.

Jedva sem se vzpel na letalo in že je letalo zdrknilo preko ravnine. Že smo se bili dvignili, ko opazim spodaj pred hangarji dva neznanca, ki sta nekaj vpila in ki sta mahajoč z rokami dajala različna znamenja. Oba sta bila pilotski opravljena. Ne vem, kaj sta nama nameravala sporočiti, ker je ropot motorja vse bolj naraščal in ker smo bili že predaleč. Brzeli smo v višavja. Na mah pa sem sredi vožnje ugotovil, da nisem doslej obračal nikake pažnje predmetu, radi katerega so me pravzaprav poslali na letališče. Ko sem se hotel na svojem mestu nekoliko udobneje presesti, sem opazil pod sediščem kožnato torbo. Sicer ne bi bil polagal na omenjeno torbo nikake važnosti; v danem položaju pa se mi je zdela stvar čudna. Čemu bi pilotu kožnata torba, ko potuje njegov potnik samo nekaj ur po zraku, pa se nato zopet vrne, odkoder je prispel. Vse je moglo biti slučaj; na drugi strani pa sem moral biti oprezen.

Tedaj šele sem opazil, da naše letalo ni samo v zraku. Dve drugi letali sta se približevali našemu in leteli malo iznad nas. Moj pilot ju je opazil. Ropot njegovega motorja se podvoji, še višje gremo. Zdelo se mi je, da nas preganjajo, toda nisem vedel, kakšen razlog bi bil za tako početje. Kako zelo pa sem se začudil, ko sem naenkrat opazil na krilih napis — Mestna policija. Začutil sem, da mi je tedaj postalo nekam lajše. Brezdvomno je bila zabloda, ker so nas preganjali. Zato sem dal pilotu znak, da zaokrene za policijskimi letali; začel sem dajati z rokami znake. Na moje ljubeznive znake pa so oni odgovorili s streljanjem iz strojnic.

Kaj naj bi to pač pomenilo? Nisem mogel razumeti, dokler nas niso iz obeh policijskih letal obsuli s svetlečimi raketami. Okoli nas je žvižgalo in udarjalo ob krila letala. Preplašen sem bil ves. Kako bi ne. Kmalu pa je prodril moj časninarski instinkt. Krasen, sijajen doživljaj bom lahko napisal. Zračni dvoboj v višinah milijonskega mesta! Ljudje so večerjali v

predmestjih in v mestni notranjosti, pa niso niti slutili, kakšen boj se bije nad njihovimi glavami. Govori se, da v trenutkih preteče opasnosti delujejo možgani kakor strela in kristal. Uganka, ki mi je zastirala pogled, se je začela jasni v moji duši. Docela pozabivši na nevarnost sem segel po kožnati torbi. Poizkusil sem, da jo odprem, pa se mi ni posrečilo v tem mrzličem položaju. Jel sem slutiti, kaj bi mogla ta torba vsebovati. Jasnilo se je v moji glavi. Pilot me je zamenjal s svojim pajdašem; čudil

sem se spretnosti rokovnjačev, ki so držali svoje letalo v pripravljenosti na istem letališču, kjer sta se nahajali policijski letali. Koliko drznosti! Niti pojma nisem imel, kako se jim je to posrečilo.

Vsekakor je postajal moj položaj nevzdržen. Samo ta želja me je navdajala, da bi bil čim delj od te dogodivščine in da me iz takšnega razmišljanja čimprej oddalji velik plamen, ki je liki žarkemu ognju razsvetlil naše letalo. Policisti so neprestano streljali; čudim se še sedaj, kako so mogli svoj cilj tako zgrešiti. Le tu pa tam je oplazilo nekaj krila na letalu. Vsekakor je bil že skrajni čas, da se spustimo; in zares. Z vratomno brzino se je jel spuščati moj pilot proti zemlji. Pristali smo na terenu Millbank Country Cluba. Pilot se je brž pogнал iz letala in zdrvel neznano kam. O kožnati torbi ni niti zinil. Ko sem bil zopet na zemlji, mi je šinilo v glavo, da odprem kožnato torbo — v torbi je bilo 50.000 dolarjev, ki so bili ukradeni trustu Caledonia. Policisti so me po pristanku našli mirno sedečega poleg letala s kožnato torbo v rokah. Prišedši pred menoj, naperijo cevi svojih revolverjev proti meni — jaz prasnem v smeh.

Svoje identitete mi ni bilo težko dokazati; nato pa so mi policisti razodeli, kako je bilo pravzaprav s skrivnostno zadevo. Moj pilot je bil prispel teden dni pred menoj na letališče in se je obnašal zelo dostojno ter si pridobil zaupanje. Ko so dotičnega dne prejela policijska letala poziv, da poletijo za banditi, je vse objekte na letališču zdirjalo k njihovim letalom ter se zbralo tam okoli. Radi tega nisem seveda ob svojem prihodu našel nikogar v pilotski sobi. Medtem, ko sem se oblačil, so pridrveli banditi s svojim plenom v avtomobilu ter ga izročili pilotu, s katerim so se do-

govorili, da ga odnese v bližnje mesto. Tam ga bodo že čakali. Na ta način so kmalu zabrisali sled za seboj. Ko sem se pojavil na letališču v pilotski opremi, je menil pilot, da so mu banditi določili kontrolo radi denarja, ki ga je vozil s seboj. Zato mi je dal znak, naj vstopim. Oba bandita je policija zaprla ravno v trenutku, ko smo se dvignili v zrak. Mene pa so imeli za tretjega pajdaša z denarjem; zato so me preganjali.

Seveda sem ves dogodek opisal na dolgo in široko. Uspeh mi je bil zjamčen. Povečali so mi plačo za 300 odstotkov, razen tega sem postal ravnatelj vseh reporterjev z nalogom, da vršim sam najdelikatnejše časnikarske posle. Sicer so zlobni jeziki govorili, da sem se hotel polastiti razbojniških dolarjev ter odpotovati v Evropo. Toda kaj naj rečem k temu? Odtlej se nisem več vozil na letalu . . . Dotična voznja mi je čisto zadoščala.

Ni veličine v sijaju preteklosti in čaru sedanjosti; tisti so izvoljeni, ki je bodočnost njih delež in poslanstvo.

Zgodba o dninarju — spokorjencu.

Sporočili so nekemu podeželskemu župniku, da se je preteklo noč pognal dninar Martin preko ograje njegovega vrta in sklatil z jablane lepih rdečih jabolček za cel jerbas. Župnika je sporočilo globoko prevzelo ter zabolelo; pa se je spomnil nekega izreka sv. Pavla, apostola narodov — če je tvoj sovražnik lačen, daj mu jesti; če je žejen, napoji ga, kajti če to napraviš, mu boš zbral na glavi žerjavico — ter se je po tem izreku ravnal. In je povabil župnik dninarja Martina k sebi v župnišče. Martin je bil že večkrat opravil za gospoda župnika kakšno opravilo; zato ga ni povabilo niti najmanj iznenadilo. Župnik je s toplim zavzetjem ter prisrčno vljudnostjo spraševal po Martinovem ter njegove rodbine počutju. Kar tako mimogrede je vpletel župnik v razgovor zatrdilo, da bi Martinovi otroci gotovo radi jedli jabolka in je vprašal delavca, če ima doma kaj jabolk. Zamomljal je Martin nekam: »na mojih drevesih ni nič zrastle«, je nazadnje izustil. In je bil pri tem malo zmeden. Toda župnik se je ponašal tako, kakor da bi ne bil ničesar opazil in je sporočil Martinu veselo besedo: »Pojdite hitro domov in prinesite s seboj vrečo, da jo napolnimo z jabolki; da napravimo vašim malim majhno presenečenje.«

Dninarju Martinu je tedaj udarila kri v glavo. Zardel je ter se izdal. Toda župnik se je vedel, kakor da bi ne bil sploh ničesar opazil, ter je z energičnim poudarkom pozval ubogega Martina, naj gre takoj domov po vrečo. Martin je bil kmalu z vrečo nazaj. Kakor v neki omotici je stopal z župnikom po stopnicah ter se je znašel pred kupom lepih rdečih jabolk. »Sedaj pa napolnite vrečo, dragi Martin; kar s korajžo. In pozdravite mi ženo in otroke.« Martin ni več vzdržal; nemogoče mu je bilo, še nadalje zatajevati in premagovati težke očitke obtežene vesti. Zgrudil se je jecljaje in osolzenih oči pred župnikove noge ter priznal, kaj se je bilo zgodilo preteklo noč. Odslej se je Martin docela izpremenil; evangelijski se mu je bil razodel v skrivnostni svoji veličini, da je napredoval v verski gorečnosti ter vzornim izpolnjevanjem besede božje. Kradel pa ni jabolk nikdar več. Takšen je bil tihe pridige učinkoviti konec.

Kmetijsko strokovna izobrazba — temelj naše gospodarske rasti.

Širom dežele so se po bivši oblastni samoupravi organizirale kmetijsko-nadaljevalne šole in gospodinjske šole: v področju bivše mariborske samouprave je bilo 24 kmetjskih šol za fante ter 18 gospodinjskih šol za dekleta. Tudi v področju bivše ljubljanske samouprave je bilo nešteto takih tečajev. Za nas more biti samo eno merodajno: Naprej! Po temeljitem kmetijsko-strokovnem izobraževanju in spopolnjevanju naj požene nov

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru, kjer se odgajajo
naši bodoči vzorni gospodarji.

rod mladih kmečkih gospodarjev in gospodinj, ki bodo dediščino svojih staršev pomnoževali. Druge dežele uče! V Ameriki obstojajo mladinski poljedelski klubi, ki stoje danes v zvezi z gospodarskim vseučiliščem v Ithaci. Zanimiv je postanek teh klubov. Bilo je leta 1896, ko je neki farmar jel pošiljati mladim fantom razne vrste semena z navodili, kako si bodo mogli iz semena vzgojiti dobre biljke. Temu svojemu »stričku«, kakor so ga nazivali, so potem redno poročali o rasti in žetvi. In »striček« je po uspehih delil nagrade med mladino. Armada »stričkovih« pristašev je naraščala iz leta v leto; in danes: okoli 40.000 pisem prejema glavni urednik, odposlana navodila mladini pa obsegajo približno 1.000.000 strani. Ti mladinski klubi so danes najmočnejša ter najvzornejša kmetjska mladinska organizacija. Odmevi so bili tudi tostran Atlantskega oceana mogočni. Imamo močne mladinske poljedelske organizacije na Poljskem, v Avstriji,

na Češkem ter Hrvatskem (Katoliška mladinska zveza v Zagrebu). Hrvatska katoliška mladinska zveza priporoča svojim članom sledeči zanimivi poizkus: kmečki fant naj zaprosi očeta, da mu odstopi majhen del zemlje, na kateri seje oče pšenico, rž, ječmen ali oves. Ta del zemlje naj fant potem sam izorje ter obdeluje. Na tem delu zemlje je fant dolžan zasejati seme, ki mu ga posodi Hrvatska katoliška mladinska zveza v Zagrebu. Zvezini člani pa so obvezani, da se ravnaajo pri obdelovanju po tistih navodilih, ki jih daje Zveza. Vsak član si sme sam izbrati vrste žita, ki jih bo gojil, za katere prejme potem od Zveze semena. Tudi morajo člani voditi točne beležke o obdelovanju, uspehih in stroških pri gnojenju. Pri ugotavljanju žetvinih uspehov morata biti navzoči dve priči, da se na ta način lahko vrši nadzorstvo nad beležkami posameznih članov. Ob koncu žetve pa se vrši razstava pridelanih vrst ter prejmejo člani, ki se ponašajo lahko z najboljšimi proizvodi, lepše nagrade. Na sličen način se uvaja od strani omenjene Zveze tudi smisel za sistematično govedorejo, čebelarstvo, svinjerejo, ovčjerejo itd. Naravnost vzorno pa je urejen kmetijsko-strokovni pouk širokih kmetskih slojev na Danskem, o čemer pa bomo obvestili svoje čitatelje v prihodnji številki.

Petindvajsetletnica mašništva † Jožefa Dobrovca, bivšega župnika v Črni. Duhovniki od leve na desno so: Ravšl, Malej, Razgoršek, Hornböck, dr. Cukala (tedanji dekan, zdaj kanonik v Mariboru), Dobrovč, Esenko, Serajnik (župnik v Kotljah, rodom iz Št. Jakoba v Rožu), Hojnik, Viternik in Štruc.

Odsihdob je črpal naš narod svoje odporne sile iz ljubezni do domače grude; v tem znamenju je vzdržal in zmagoval. Mladina vedi: ni zloma in pogibelji, dokler bdi nad Teboj duh Slomškov in Krekov in Mahničev.

„Žena na mesecu“.

(Iz 10. poglavja znamenitega romana T. v. Harbou. — Prevedel dr. I. Dornik.)¹

10. poglavje.

»Zajemite sapo!«

Helius je zakričal na vsa pljuča.

»Globoko zajemite sapo!«

Frida, ki je ležala na prostirači v potniški sobici, mu je brala besede iz ust — slušati ni mogla ničesar. Slišala je le sebe — le strašno stokajoče ječanje, ki se je neudušljivo mučilo iz njenega grla — hrčeče hropenje, s katerim se je borila zoper smrt.

Odkar se je bila pri Heliju in Windeggerju prvič seznanila s problemom vožnje po vsemirju, je prežala strahotna beseda o pritisku za vsemi pogovori kakor senca groze, ki je ne moreš pregnati. Toda nikoli si ni mogla predstavljati pod tem kaj prijemljivega. Nuja, doseči v smešnem časovnem prostoru osmih minut brzino 11.200 sekundnih metrov, da oproste zrakoplov zakonov težnosti, ga poženo kot izstrelek na mesec — nuja, postaviti v teh smrtonosnih minutah človeški organizem v besneč pospešek brzine — vse to se je dalo izračunati in je v številkah pokazalo nekak smisel.

Toda misliti si tega ni bilo mogoče.

Sedaj pa je bilo vse to res.

Sedaj je bil tu: pritisk. Strahotni odpor vsega, kar se je postavljalo na pot njim, ki so privršali. Neprijemljivo, toda bilo je. Po osemkrat šestdeset sekund.

Sedaj se je zdelo, da je to morilsko strašilo pritisk kot sopotnik v zrakoplovu — stiskalo je človeku rebre v telesu kakor bilke ločja, pritiskalo dvoje kolen na desno in levo stran pljuč s silo, ki si je ni mogoče misliti, tiščalo dvoje pesti na odvodnice na vratu, na obupavajoče grlo, na rame, kolena, na vse kosti po telesu.

Spirale, debele ko slamnata bil, na katerih so visele prostirače, — kajti le leže je bilo mogoče upati na odpor — so hreščale in vreščale, kakor da bi prestajale človeške muke.

To ni — to ni bilo — ne!! To ni bilo — — — moči — — vzdržati —!!!

Strta duša, zmlinčene misli so borno žvižgale v že umirajočem človeku. Krvi ni bilo nobene več v žilah, ki so odpete omrzovale. Gangliji v možganih so se zavozlali. Živci so se odvili kakor počene strune.

Pet — pet minut — — —

9000 sekundnih metrov — — —

¹ Začetkom decembra je predvajala mariborska Prosvetna zveza gotovo edinstveni film »Žena na mesecu«, prirejen po istonaslovnem romanu T. v. Harbou. V 10. poglavju se opisuje strahovit položaj, v katerem se nahajajo potniki v raketnem letalu, ki drvi z brzino 11.200 metrov na sekundo skozi vsemirje proti mesecu. Nepojmljiva brzina, ob kateri blazni človeški um ter odpoveduje človeška zavest in volja. To brezupno razpoloženje se odgrinja v 10. poglavju. V letalu drve skozi svetovje inž. Helius, ki je sestavil letalo, inž. Windegger in njegova soproga Frida Velten, slušateljica astronomije; prof. Manfredt, ki se je celo življenje ukvarjal z vprašanjem poleta na mesec; W. Turner, slepar in odposlanec nemške kapitalistične družbe, ki se hoče polastiti bogatih zakladov na mesecu, ter mali Gustav, oboževalec inž. Helija, ki se je skrivoma vtihotapil v letalo.

Vrata v voditeljsko kabino so bila porinjena navzgor. Potniki so bili sami tako želeli, da bi na lastne oči, kolikor so sploh še mogli videti v svoje smrtni stiski, opazovali enakomerno skakanje električnih sekund.

Toda dekletove oči, napol že ugasle in polne trpljenja, niso visele na tikajočem časometru, visele so na Heliju, ki je, trdno pripasan na voditeljskem mestu, držal roko kakor kremplje okrog navore za plin in je ni izpustil in bi je ne bil izpustil, tudi če bi ga mrazila že smrt.

Videla je, kako je njegov obraz spačen, da ga ni bilo moči prepoznati, videla je bijoče vrvi žil na njegovem vratu, utripajoče voži na njegovih sencih. Usta je imel odprta in je hlasel za zrakom — za zrakom —. Njegove oči so se mučile izpod vek.

10.000 sekundnih metrov je kazala trepetajoča igla na kazalu za pospešek.

In je omahovala, lezla naprej, se vlekla trepetajoč od črte do črte.

Dekletov pogled je iskal Windeggerja.

Njegova glava je bila globoko povešena v zatilnik, kakor da bi bil dobil smrtni udarec. Oj, kako nebojevniški, kako daleč od gnjeva je bil sedaj njegov lepi, veliki nadangelski obraz! Toda njegova roka, ki naj bi pomagala prijatelju, se je dvignila v pomoč. Zapovedal ji je, in poslušala ga je, četudi omahujoča, četudi tako brez moči kakor list, ki se vrtinči z drevesa . . .

Toda do cilja ni dospela, kakor ubogljivo si je tudi prizadevala. V trenutku, ko je merilo za pospešek pokazalo 10.000 sekundnih metrov, se je Windegger sesul na kup, njegova bingljajoča glava je zletela po strani, kakor da ne sodi več k njemu.

Krik, ki ga je zakričalo Fridino srce v svoji grozi, je ostal brez glasu, vendar je kričal v njej še naprej z neprestano močjo. Njeno srce je kričalo tako zelo, da je mislila, da ji mora razgnati široko jermenje, ki jo je držalo na prostirači. Hotela se je odtrgati. Hotela je tja k možu. Čutila je: smrt je stopila v zrakoplov! Hotela je zakričati: Helijus! Smrt stoji tudi za teboj —!

Sence so padle čez njene oči. Iztrgala je glavo iz teh senc. Ali je prišel glas čez njene ustnice, ki so bile posinele in pobite kakor po slani jagode na temnih grozdih —?

Če je bilo to res, je Helius slišal slišal njen krik.

Kajti obrnil je bingljajočo glavo in, zroč na dekle in vendar ne zroč nanjo, ker je njegov pogled prodiral skozi njo z izrazom blaznosti, je porinil navoro na plinu nazaj z močjo, ki bi premeknila goro.

Sekundna ura je kazala osmo minuto.

Merilo brzine je kazalo 11.200 metrov.

Z brzino 11.200 metrov na sekundo je vihral zrakoplov skozi temo prečne noči.

Toda njegovega divjanja ni bilo več čutiti, ker se ni več stopnjevalo. In ker v tej prečni noči ni bilo nobenega cilja, nobene smeri, se je dozdevalo, da stoji.

In v tem dozdevnem prestanku se je zopet povrnilo življenje. Vera v možnost biti, se je pritipala iz svojega poslednjega kotička iz nekakšne kapljice krvi stisnjenih teles prav do srca, in srce, neumorljivi optimist, je

poslalo vest naprej do branečih se možgan in jih je končno prepojilo z gotovostjo, da živé, da še živé, da zopet živé . . .

Strahote, preračunane vnapij, v svojih učinkih in mejah še izmerljive, ni bilo, kakor se je videlo, mogoče plačati više, kakor s strahom pred smrtjo, s smrtjo samo ne. Globokeje, hvaležneje so začela dihati pljuča; pretresljivo skoraj je bilo dihati.

Frido, ki je pogledala proti kovinastemu stropu nad seboj, je zelo napadala skušnjava, da bi se nasmehnila. Toda morala je jokati. Dvignila je roko, da bi si obrisala solze. Bog, kako lahka je bila roka! Ali je bila res že brez vse teže? Ali so bili že tako daleč oddaljeni od zemlje, da ni bilo nobenega zgoraj več, nobenega spodaj, nobenega padca, nobene teže?

Odvezala je s prsti, ki so se bili nekako zapletli med seboj, zaponke jermenov, s katerimi jo je bil Helius sam privezal na prostiračo. Kaj se je zgodilo s Helijem, Windeggerjem — kaj z drugimi?

Čutila se je na čudovit način prepojeno s srečo. In nekaj tudi s ponosom. Da, pokazala je slabost. Zastokala je. Tudi zakričala bi pač bila, ko bi bila le zraka imela dovolj v pretisnjenih pljučih. V obrazih Windeggerja — Helija pa je groza pred tem, kar so vsi doživljali, bila brati čisto neprikrta in gola. In ko je bila zagledala smrt, kako je stala za obema pri krmilu, tedaj se ni bala zase, ne . . .

Zravnila se je, da bi sedla . . . Oj, treba se je bilo naučiti, počutiti se brez teže —. Njeni roki sta grabili na desno in na levo, da bi se oprijeli. Kako polna tolažbe je bila neumna mala električna žarnica, ki je prepredena z žico motno gorela na stropu . . .

Vse se je zdelo polno tolažbe, kar je bilo od zemlje.

Pogledala je po sopotnikih.

Tu je bil gospod Turner. Kolikor mu je dovoljevalo varnostno jermenje, je dvignil noge, kakor da bi hotel besno brcniti od sebe sovražnika, ki se mu počasi bliža. Njegove pesti, ki so tvorile zamotan kot proti komolcema, so počivale na prsih, kakor ukročene še v poslednjem trenutku, predno v blaznem strahu ne odparajo reber.

Njegov olivasti obraz je bil podoben smrtnemu naličju iz vlažnega lesa. V levem, skremženem kotu ustnic je visela težka, temna kaplja krvi. Oči je bil zaprl in je le slabotno dihal.

Tu je bil Manfeldt.

Osvobodil se je bil jermenja in se z obema rokama krčevito oprijemal prostirače. Iz opustošene lobanje so se svetile njegove oči, kakor dva kresova, kakor v neki posebni mrzlici brez temperature.

»Življenje ima variacije,« je blebetal polglasno, »toda smrt, se mora reči, jih ima tudi . . . Saj sem vendar spoznal že marsikatero . . . Saj sem bil vendar že sedemkrat mrtev . . . Toda ta osma minuta — ta osma minuta, ta, se mi zdi, odtehta sedmero pravcatih smrti . . . Ta je nekaj vredna, vrag jo vzemi . . .«

Windegger je prišel iz voditeljske kabine. Okoren, kakor potapljač korakajoč, je porival noge od skobe do skobe na tleh, roke od oprimka do oprimka. Šel je proti Fridi in je sedel poleg nje. Ko ga je pogledala z edinim pogledom v razorani obraz, ne da bi izpregovorila besedo, je omahnil s celim telesom proti njej, pritisnil čelo na njeno srce in z odmrlima rokama objel njene rame.

(Dalje bo sledilo.)

ZRNO DO ZRNA . . .

Oblika zemlje se približuje krogli; obseg te krogle znaša 40.000 km, površina pa približno 510 milijonov ploskovnih kilometrov.

6000 milijonov ton zlata bi lahko po dognanju raziskovalcev pridobili iz vseh morij.

O srednjih šolah v naši državi. Začetkom septembra t. l. je bilo v naši državi 145 državnih gimnazij in realk, Poleg gimnazij in realnih gimnazij je bilo ta čas v naši državi še 140 meščanskih šol, 43 učiteljskih, 10 trgovskih srednjih šol in 3 kmetijske srednje šole.

Ena največjih gospodarskih šol je v ameriških Združenih državah, in sicer v bližini mesta Haugen. Producira letno približno 4 milijone mladih dreves.

Časopisje v naši državi. Skupaj imamo v kraljevini Jugoslaviji 31 dnevnikov, in sicer: Beograd 6, Dravska banovina 5, Drinska 3, Donavska 4, Primorska 2, Savska 11; ostale 4 banovine so brez dnevnika. Statistika ostalih listov in časopisov kaže sledečo sliko: Beograd 157, Dravska banovina 162, Drinska 58, Donavska 115, Moravska 10, Primorska 30, Savska 235, Vardarska 16, Zetska 16, Vrbaška 1. Skupno imamo torej v kraljevini Jugoslaviji 800 časnikov, oziroma časopisov.

Ničlo je prvi beležil kot številko indijski brahmin Haramba Rakit ter jo označil prvotno z debelo točko. Ničlo so nato prevzeli Arabci in Židje. Preko Arabcev so ničlo prevzeli v zapadni Evropi. Prvi Evropejec, ki se je je posluževal, je bil papež Silvester II. (999—1003), ki si je pridobil tudi to zaslugo, da se je ničla v Evropi uveljavila ter obdržala.

Največji sodobni katoliški pisatelj v Slovincih je Ivan Pregelj. Črpaj iz njegovih krasnih del; najznamenitejši njegovi spisi so: Stefan Gobija in njegovi, Boževac Jernej in Odisej iz Komende ter Zgodba zdravnika Muznika.

KATOLIŠKA AKCIJA

Njen val zajema jugoslovanske zemlje. V večini škofij se je že razgibal pokret Katoliške akcije. Te dni je imenoval dubrovniški vladika dr. Carevič dijecezanski odbor Katoliške akcije z dr. J. Posedelom na čelu. V kratkem bo prevzvišeni knezoškof dr. Karlin imenoval škofijski svet Katoliške akcije za la-

vantinsko vladikovino, v katerega pride kot predstavnik Prosvetne zveze prof. dr. Jeraj. Da bi blagoslov Katoliške akcije čim izdatneje rosil preko naših vladikovin.

Mogočno prosvetno gibanje predstavlja Prosvetna zveza v Mariboru. Zrcalilo se je njeno visoko poslanstvo na njihav ljudskega izobraževanja ob izčrpnih poročilih na občnem zboru dne 28. novembra t. l. 188 edinic razen onih, ki so včlanjene pri ekspozituri v Murski Soboti in pri celjskem prosvetnem tajništvu. 14.000 članov, 48 društvenih domov, 160 knjižnic itd. Številke! In vse to v duhu Katoliške akcije. Misel in poslanstvo! V odbor Prosvetne zveze so se izvolili: dr. Hohnjec, predsednik; dr. Jeraj in dr. Vatovec, podpredsednika; J. Kavčič, tajnik; dr. Sušnik, knjižničar; J. Maležič, blagajnik in F. Kramberger, gospodar. Kot namestniki so se izvolili: msgr. Vreže, ravnatelj Hrastelj, Stabej, prof. Mlakar, prof. Cajnkar in župnik Gomilek.

Kulturno-filmski odsek PZ, ki ga vodi z neumorno požrtvovalnostjo tov. Jože Stabej, predvaja v Mariboru od časa do časa razne kulturne filme, ki so našli med Mariborčani živahnega odziva. Posebno veliko pažnjo sta vzbudila kulturna filma »Sestra Marija« in »Žena na mesecu«, kjer prihaja do močnega izraza v naših dneh tako okrnjeno dostojanstvo človeka. Topla prizadevanja kulturno-filmskega odseka PZ za preusmerjevanje mestnih množic k dobremu in plemenitemu, moramo najskrenejše pozdraviti.

Protí slabemu čitvu, ki se širi preko dežele, je najboljšo protisredstvo dobro čtivo. Tudi »Naš dom« bo prinašal letos krasno povest, s katero začnemo v prihodnji številki. Zato: vsi na agitacijo za »Naš dom«.

IZ VSEH VETROV

Vzor ponižnosti. Mati papeža Benedikta XI. (1303—1304) je bila uboga delavka. Ko pride nekoč v Rim obiskat svojega sina, so ji rimski gospodje zadržali v tako revni obleki pred papeža ter so jo preoblekli. Papež uzrši jo, reče pred vsemi tam zbranimi: »Ta nikakor ni moja mati, kajti ona se nosi preprosto, po kmečko.« Osramočeni osupnejo vsi, tudi mati; ko je odstopila ter se čez nekoliko trenutkov v svoji skromni obleki vdruživ predstavila papežu, zakliče Benedikt radostno: »Ta je moja draga, naj-

milejša mati: tej se imam za Bogom največ zahvaliti«, — in takoj jo objame vpricho vseh navzočih, božajoč ji roko z največjim spoštovanjem. — C. Miklavec.

Najbogatejša zemlja na svetu je Sibirija. Tako pravijo učenjaki. Največje prirodno bogastvo Sibirije so nepregledni in bogati gozdovi ter možnosti obilnega lova na živali, od katerih dobivamo krzno. Vrednost krzna, ki ga dobivajo lovci od raznih živali v sibirskih gozdovih, znaša letno približno 100 milijonov rubljev. Sibirski gozdovi, ki se pravzaprav zelo malo izsekavajo, dajejo letno sedemnajstkrat več lesa kakor vsi ostali evropski gozdovi skupaj. Bogastvo ter neizčrpnost ogromnih rudnikov srebra, zlata in drugih dragocenih rudnin je toliko, da se v številkah niti izraziti ne more.

Radio — širom sveta. Na podlagi posebnih statistike imamo danes na celem svetu približno 70 milijonov radijskih aparatov za sprejemanje. Na Evropo pride od tega približno 10 milijonov aparatov, na severno Ameriko 35 milijonov, na južno Ameriko pa 5 milijonov aparatov. V najbolj oddaljenih kotih Kitajske, Japonske, Avstralije ter na najbolj oddaljenih otokih Tihega oceana pri služkujejo ljudje radijskim zvokom. Pravijo, da si ni doslej niti eden izum utrl tako hitro poti med vsa plemena in zemlje, kakor radio.

Najzdravejša zemlja na svetu — katera je? Če naj merimo zdravje po dolžini trajanja človeškega življenja, potem je najzdravejša zemlja Georgija, ki je ena najlepših ter najrodovitnejših dežel v Sprednji Aziji. Kakor pravi statistika, je od začetka leta 1928 pa do danes umrlo v Georgiji 3560 ljudi, od katerih jih je 102 preživel sto let.

Čudovito knjižnico imajo v pruskem mestecu Kasel. Pet tisoč zvezkov, ki se nahajajo v knjižnici, je iz lesa. Pa ne samo platnice, ampak tudi posamezni listi so iz najrazličnejših vrst lesa, oziroma dreves, ki rasto v področju kaselskega gozdarskega ravnanstva.

Sloviti ameriški nebotalniki. V Zedinjenih severnoameriških državah je danes 173 mest, ki štejejo nad 50.000 prebivalcev. V teh 173 mestih je 4778 poslopj, ki imajo več nego deset nadstropij in ki jim gre častni naziv »nebotalnikov«. Samo v Newyorku je 2300 takšnih velegradb. Chicago ima 65 stavb, od katerih ima vsaka nad 20 nadstropij. Najvišja ameriška stavba (palača manhetenske banke) bo 280 metrov visoka.

V Španiji do leta 1924 sploh ni bilo katoliških mladinskih društev. Leta 1924 je izdal madridski vladika pastirsko pismo, v katerem naglašajo potrebo katoliške mladinske organizacije in v katerem daje tej organizaciji navodila za delovanje. Že l. 1925 je prispelo v Rim na mednarodni kongres katoliške mladine 500 španskih mladcev. Približno 20.000 vseučiliščnikov je danes v Španiji organiziranih v Marijanskih kongregacijah; 200.000 mladcev od 12 do 15 leta je organiziranih v raznih verskih društvih.

Na Poljskem kaže katoliška mladinska organizacija lep napredek. Posamezne organizacije se združujejo v 25 diecezanskih okrožjih; osrednja zveza se nahaja v Poznanju. Število organizirane katoliške mladine znaša skupno 130.444; od teh jih je 68.000 včlanjenih v moških, 62.000 pa v raznih ženskih katoliških društvih. Razen tega pa je organiziranih v raznih katoliških mladinskih organizacijah še približno 150.000 članov. Z ozirom na poklic se deli organizirana katoliška mladina sledeče: poljedelci 54.496, poljski delavci 9156, industrijski delavci 10.003, obrtniki 16.647, trgovci 3387, uradniki 3238 itd. Glasilo poljske katoliške mladine sta: »Prijatelj mladine« za moško ter »Mlade Poljakinje« za žensko mladino. Razen tega izhaja za voditelje posebno glasilo »Voditelj«.

V Avstriji je najmočnejša organizacija katoliške mladine »Državna zveza nemške katoliške mladine«, ki šteje 45.000 članov. V svojih vrstah združuje mladino raznih poklicev. Posebno pažnjo posveča vzgoji najmlajših. Katoliška dekleta so organizirana v »Zvezi katoliške ženske mladine«, ki šteje 65.000 članic.

UREDNIKOVO REŠETO

Ničesar nisem prejel od svojega predhodnika za »Pod lipo«. In zato nisem mogel ničesar na rešeto djati. Pač pa bom to rade volje storil, če se kaj oglasite. — Petru M.: December je v zatonu; radi tega tudi Tvoj »December«. Pa k letu. — Rokopise naslavlajte na naslov: Dr. F. V., Maribor, Koroška cesta 5. — Se toplo priporoča — novi urednik.

Fantje in dekleta: v vsako hišo Naš dom.

Urejuje predsednica osred. vodstva DZ.
Marija Štupca.

Hitro, le prenašlo je minulo preteklo leto. Lepi načrti, ki sem jih bila zasnovala ob Novem letu 1929, so se izjalovili, ne po moji krivdi, ampak vsled bolezni, ki mi je onemogočila priti osebno med dekleta, kakor sem se bila namenila. Le potom »Dekliških gredic« sem prihajala med Vas, dobra dekleta, a ve ste prihi-tele deloma osebno, deloma pa na perutih ljubeznivih pisemc k meni. Kar je bilo obče koristnega v teh pisemih, ste lahko čitale tudi tovarišice pod naslovom »Iz moje pošne torbice«. Veselila sem se vdanosti, odkritosrčnosti in pristrčne ljubezni deklet, ki so se v različnih zadevah obračale do svoje predsednice. Prikrto ostane javnosti, koliko dobrega se je opravilo tem potom. Žalost pa je bila v mojem srcu, kadarkoli je prišel glas »naša deklška zveza spi«. Okrožnice, razposlane po Novem letu, niso bile brez uspeha. Dekleta so vrlo sodelovala pri papeževih jubilejnih slavnostih; poglobile so se v veliki pomen 70 letnice naše škofije, širile so čast Brezmadežne z razpečevanjem Lurške knjižice. So dekleta, ki so po 100 in po 200 komadov spravile med mladino; kdo more pre-ceniti, koliko lepih misli, blagih pogo-vorov, koliko tolažbe in najčistejšega veselja so s tem posejale v deklške vrste. Hvala Vam vsem, dobra dekleta! Le še naprej. Če tudi ni šumno Vaše delo, če tudi se ne posreči tako kakor drugod prirejati lepe igre ali slovesne akademije, tudi preprosti deklški sestanki prinašajo obilno blagoslova in plemenitega sadu med mlade in stare.

Bila sem namenjena, odložiti mesto predsednice, ker me bolehavost toli ovira; pa sem govorila s č. predsednikom PZ., pa se posvetovala z dekleti, pa so vsi rekli, da hočejo še malo počakati, morda pa Bog da zopet prvotno dela-zmožnost z boljšim zdravjem. Hvala Vam

za vdanost in ljubezen. Če nas Bog usliši, bom že še delala več in prišla po Vaši želji na deklške tečaje.

Slomšek je dejal: »Krščanske žene in matere so pšenična njiva sv. katoliške Cerkve.« Da bo ta njiva dala zlato in polno klasje, da bo očiščena tembolj ljulike in plevela, to smatram kot nalogo DZ. Ob slovenskih njivah stoji čestokrat na vidnem mestu lep križ. Da, ni ga znamenja večjega blagoslova in gotovejše sreče sredi viharjev življenja, nego znamenje sv. križa. Za zmago sv. križa nad našo mladino, to bodi konečni smoter vsega našega dela v DZ. Namenoma ne rečem — žensko mladino — kajti delovanje DZ mora odsevani tudi na naših fantih. Kjer so dobra dekleta, tam bodo dobri tudi fantje; nižje ko stoji ženstvo, globlje zabrede tudi moški svet.

Kakor je nekoč Eva odločila nesrečo za ves človeški rod, tako je odločila po božji volji »Žena, s solncem obdana« srečo vsem tistim, ki jo ljubijo ter hodijo njena deviška in materinska pota. Kaj pa je bil življenski program Marijin? Zmaga njenega Sina, zmaga Njegovega Križa. To je tudi naš program, cilj našega dela. Potrebno je to delo danes, ko delujejo tajne sile po vsem svetu, da bi odtujile mladino in družino sv. Križu.

Bratski naš narod Srbov je bil stotletja ves prežet ene same velike misli, ene same velike življenske naloge: »Za krst častni i slobodo zlato«. »Krst častni«, to je križ sveti, kateremu v čast je zložil svoj poslednji slavospev naš Ant. Mart. Slomšek, predno je trudno legel k večnemu počitku.

Dekleta in fantje! Za krst častni in svobodo zlato delajmo, trudimo se umrmo tudi mi, potem bodo nehali poboji in surovosti med našo mladino in vse-povsod bo res »Lepa naša domovina«.

Iz moje pošne torbice.

Ljzka s Pohorja: Lepo in blago je, da ostaneš pri bolni materi, dokler Bog hoče, četudi Te vleče srce v šole. A eno prosim: nikar ne misli in ne govori z »modernimi« ljudmi, da je človek igrača slepe usode; sveta vera nas uči, da še

---

V vsako hišo Mohorjeve knjige! V prihodnjem letu naj se 54.000 Mohorjanom pridružijo še desettisoči! — Fante in dekleta! Poskrbite, da pridejo Mohorjeve knjige v sleherno hišo!

---

vrabček ne pade raz strehe in ne las z naše glave, brez volje dobrega Očeta, ki je v nebesih. Tvoja odpoved pomeni za enkrat malo zamudo, ki Ti bo pa prej ali slej v srečo. Le vesela bodi in smehlaj se, če tudi v solzah — kakor Mala sv. Terezika — ne godrnjaj, ne obupaj! Bog, ki je zaščitnik vdov in sirot, ne bo osramotil Tvojega zaupanja, Tvoje zvestobe v izpolnjevanju četrte božje zapovedi. Tistim, ki Boga ljubijo, vse izide v srečo. Tako bo tudi Tebi.

Sv. Andraž v Slov. gor. Upam, da bo srečno primahal moj prvi dopis mimo uredniškega koša, čeprav je malo šepav! Hočem tudi jaz dati kratko poročilo iz našega, še nekoliko zaspanega kraja. Mislim, da se bodo prebudili naši fantje in dekleta sedaj v zimskem času, ker jim ne bo primanjkovalo dobrega in poučnega čtiva. Zadnjič, v oktoberski številki, se je oglasila naša prijateljica Anica. Ona se je izrazila, da potrebuje pomagatic, zato smo nastopile to težavno pot njene tovarišice. Res nas je že lepo število naročnikov »Našega doma«, želimo pa, da bi v novem letu bil že v vsaki dobri hiši »Naš dom«; tako ne bo naša fara zaostajala za drugimi. Kaj zanimivega bi še rada povedala, a menda bo za danes dovolj, drugače me gospod urednik prihodnjič ne pusti k besedi, češ, preveč si klepetava! Vsem bralkam in bralcem »Našega doma« zadnje letošnje pozdrave: Bog živi! — Naročnica »Našega doma«.

Braslovče. Nepozabni so mi spomini na zlet v Solčavo.

Nazaj v planinski raj!

Nazaj, srce mi sili.

Zakaj? (S. Gregorčič.)

Ah, bilo je res lepo! Tako smo prepevali: Tinica, Planinar, Naša zvezda, V Korotan, Noč na Adriji in še in še, da vseh ne pomnim. Pa ti dobri Solčavani. V njihovih obrazih ni bilo zasmeha; povsod neprisiljena vljudnost, nevsiljiva prijaznost. Čez vse pa krasota narave. Stvarnik, kako lep moraš biti, ko je že tako lepo stvarstvo tvoje! Slap Savinje, kjer pada voda v kristalno-čistih kapljicah s skalnatih gora in v te kapljice, ki se razprše v meglice, pa sije solnce . . . Tu si odpočije oko, trudno, ko išče steze ravnodušnosti na Tvoji poti. In šumenje slapa; vsakemu je prost dostop, da ga poslušaj, kot so vsakemu znatni zvoki rajске godbe — le potruditi se je treba. Ob izviru Savinje smo počivali, se krepčali. — Slično počivamo na poti v nadzvezdne višave, se krepimo ob viru sre-

če, na božjem Srcu, da zmoremo boje, ki jih ne vidimo naprej, pa pridejo. Še Mrzla gora. Vzela si mlado življenje Pavletu Šumanu. Čisto sam te je posetil, ker je človek, čim dalje proč od hrupa v svetu, tem bliže Bogu. — Nazaj grede pa je tako odmevala pesem: Pozdravljam te, Savinjski dol . . . v Logarski dolini, in v Solčavi zopet: . . . še enkrat moj zemski raj . . . Bog Vas živi, Solčavani! — Tončka.

Šmartno ob Paki. Imele smo duhovne vaje v lepih junijskih dneh, ko je solnce stalo najvišje. Pod vodstvom č. g. misionarja Mao iz Celja so se udeleževale krasnih govorov ne le Marijine družbenice, ampak tudi druga dekleta polnoštevilo. Mladenke, ali veste, kaj so duhovne vaje? Kdor ni okusil, ne ve, kolike blaženosti in milosti so deležna srca v takih dneh. Tako srečne smo bile v zaključku pri sklepnem sv. obhajilu, ko smo vse hitele k Jezusu, da na Njegovem Srcu počijemo in se napijemo najčistejše ljubezni. Voditelju duhovnih vaj bodi izrečena tu v »Našem domu« prisrčna zahvala in Bog plati. — Urška.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Da ne boste mislile, drage sestre, širom lepe naše domovine, da spimo na toplim zapečku, sem se po dolgem času domislila, da odpošljem poročilo v »Naš dom«. Prav lepo napredujemo pod spretnim vodstvom našega požrtvovalnega voditelja, preč. g. konz. svetnika J. Šketa. Zveza je štela letos 83 članic; malo za našo obširno župnijo. Sestanke imamo vsako tretjo nedeljo v mesecu. Tukaj slišimo prav čedne govornice, lepe pesmice, za nameček pa kratko igrico. To vam je veselje v naši dvorani, ko se spet navzamemo novih moči in poguma za nadaljnje delo. Letos 8. septembra smo imele občni zbor, na katerem se je na predlog vod. in preds. izvolil skoraj čisto nov odbor. Upamo, da nismo zastoj glasovale; dolžnost nam je, da se vredne skazemo časti, katera nam je bila dana. Uspehi se že kažejo. Imele smo že dva mesečna sestanka in dne 1. dec. 1929, ob desetletnici, igro »Lurška pastirica«, katera se je na splošno željo ponovila na praznik Brezmadežne. Igralke so izbornorešile svoje vloge! Drage sestre, le tako naprej v tabor naše zveze, tolažit si srca in bistririt si duha. Bog živi!

Srečno novo leto želita vsem naročnikom in čitateljem uredništvo in uprava »Našega doma«.

Tudi dokaz. A.: V moji rojstni vasi pa je bil neki mož-rojen l. 1800.

B.: To pa ni mogoče.

A.: Kako ne; saj sem sam bral njegovo rojstno letnico na nagrobnem kamnu.

Profesorska. »Poslušajte tedaj; ta zmes je tako močna, da lahko eksplodira, če se poskus ponesreči. Bodite tako prijazni in pridite bližje, da boste lažje sledili poteku.

Opeharjena. Dogovorila sta se Mihec in Matijec, da bosta udrla v trgovino s čevlji ter si jih natrpala v vrečo, kolikor

bosta mogla. Rečeno, storjeno. Zunaj na koncu predmestja na nekem travniku sta se ustavila in pričela si meriti čevlje. Vse je bilo šlo po sreči; zunaj na tistem travniku pa se je izkazalo, da so čevlji samo za — levo nožo.

Radi ščurka. Gospod svetnik: To je škandal. V golažu sem našel ščurka. — Gostilničar: Nič se ne jezite, gospod svetnik! Teга Vam itak ne bom zaračunal.

Spored živonorejske razstave je obsegal sledeče tri točke: Ob devetih prihod živine. — Ob desetih prihod častnih gostov. — Ob dvanajstih skupno kosilo.

Številnica.

(Jožef Novak. — 5 točk.)

$$\left(\frac{2}{10} + \frac{1}{4} + \frac{6}{10} + \frac{7}{11} + \right) \left(\frac{9}{9} + \frac{2}{4}\right) - \left(\frac{2}{3} + \frac{1}{5} + \frac{3}{10} + 1\right) \left(\frac{5}{10} + 1 + \frac{4}{7}\right) + \left(\frac{6}{15} + \frac{3}{19} + \frac{2}{3} + 9\right) \left(\frac{7}{8} + \frac{3}{3}\right) = ?$$

Skrit pregovor.

(Josip Hočevar. — 8 točk.)

A, b, c — č, d — e, b — f, g, h, g — i, f, j, k, j, č, j — l, g, c, g, h, g — l, j, k, b!
Ključ: d, l, k, g = soba; č, f, j, a = del pohištva; c, e, b, i = padavina.

Posetnica.

(Karl Korošec. — 6 točk.)

NEŽA ŠINKO

i = 1

BISTRICA.

Kaj je ta žena po poklicu?

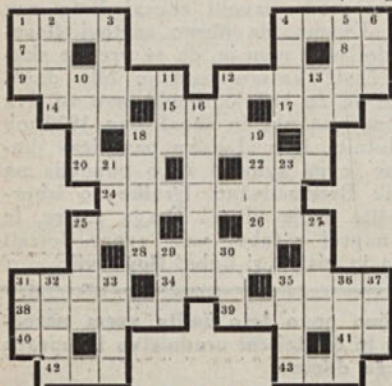
Šifrirana brzojavka.

(France, Središče. — 11 točk.)

Eonon, jnimecl, bevonč, gežot, aers, išerm, mrtšker, enioles, lujmak, hesvil, čgalb, klišer, dejlvolso, felov, nknub!

Križaljka.

(Dragomir Bajt. — 10 točk.)

Besede pomenijo: Vodoravno: 1. sorodnik, 4. pijača, 7. predlog, 8. nota, 9. duhovnik, 12. plot, 14. del mladosti, 15. kratica, 17. zaimek, 20. neumen, 22. ž. ime, 24. gl. mesto, 25. posoda, 26. začimba, 28. ž. ime, 31. oče, 34. pozdrav, 35. del vrata, 38. pomlad, 39. pokrivalo, 40. števnik, 41. čas. členica, 42. glas, 43. predplačilo. — **Navpično:** 1. orožje, 2. m. ime, 3. rastlina, 4. pis. potrebščina, 5. del drevesa, 6. žuželka, 10. žival, 11. gl. mesto, 12. pesem, 13. ž. ime, 16. gora, 18. dan, 19. živalska obleka, 21. števnik, 23. m. ime, 25. prepir, 27. briga, 29. kača, 30. apetit, 31. pozdrav, 32. ž. ime, 33. matematičen izraz, 35. gozd. rastlina, 36. pristanišče, 37. čutilo.

Rešitve pošljite do 15. januarja 1930. Nagrade: 2 lepi knjigi za 40 točk, 1 lepa knjiga za 29 točk.

KMETOVALCI!

Gnojite z apnenim dušikom, s tem najbolj cenim,
učinkovitim in rentabilnim dušičnim
gnojilom

domačega proizvoda!

Z apnenim dušikom
ne dajemo zemlji samo dušika,
marveč tudi apna.

Tudi
žlahtna vinska trta
je za apneni dušik prav posebno hvaležna.

Navodila o načinu uporabe, o
potrebni količinah, o rentabil-
nosti, dobaviteljih, uspehih in
cenah apnenega dušika daje
proizvajalec:

Tvornica za dušik d.d. Ruše
pošta Ruše pri Mariboru.

V tej tvornici se tudi dobiva mešanica

„Nitrofoskal Ruše“,

napravljena na poseben paten-
tiran način iz gnojil:

apneni dušik+kalijeva sol+superfosfat

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše
in najbolj moderno
urejeno zdravilišče
kraljevine SHS.

Svetovnoznani zdravilni vrelci:

„TEMPEL“
„STYRIA“
„DONATI“

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, boleznih mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter.

Pred- in posezona:

1. V. do 15. VI. in od 1. do 30. IX.

Glavna sezona:

15. VI. do 31. VIII.

Najboljši čas za zdravljenje je pred in po glavni sezoni!

Cene zmerne. Izven glavne sezone znatni popusti. Igra vojaška godba. Največji komfort. — Radio. — Zdravniki-specijalisti. — Röntgen. — Prometne zveze zelo ugodne. — Na železnici posebni popusti.

Razpošiljanje mineralne vode.

Zahtevajte prospekte!

Ravnateljstvo zdravilišča.

